

CHÁPANIE ŽIVOTA PODĽA SVÄTÉHO PAVLA

Jozef Surovček

Teologický inštitút v Spišskej Kapitule – Spišskom Podhradí

Pavol ako človek a žid veľmi miluje život. Vyzdvihuje jeho individuálny a kolektívny aspekt, je citlivý na jeho individuálne hodnoty a rovnako sa vie pohybovať v priestore konkrétností.

Pre neho život je darom účasti seba samého na tom, čo Boh dáva človeku.

Rozvoj života v priestore a čase, môžeme povedať: jeho historický aspekt, nesie v sebe podmienky, na ktoré Pavol upozorňuje, prijíma ich s realizmom, nie bez nepríjemností.

Život má vymedzené trvanie je ohrozený hromadou nepríjemností, bolestí a ťažkostí. Keď tieto rastú bez miery, stanú sa preň ohrozením. Život je v protirečení zo smrťou

V chronologickom oblúku trvania, je život prežívaný v celistvosti: človek vo vzťahu s druhými, ktorých vníma, na ktorých vplyva a ktorými je niekedy ovplyvnený.

Život je faktom, ktorý možno vidieť, a stane sa na tejto úrovni synonymom správania. Život, ktorý možno vnímať, je ľahko zachytiteľný a pozorovateľný a z toho vystupuje do popredia dimenzia vzťahu.

Židovská formácia postupne vniesla do Pavlovho života úctu k zákonu. Špecifický farizejský štýl, aj keď je nutne orientovaný k formalizmu, ho podnecoval hľadať prísny a správnym uskutočňovaním ten život, ktorý Zákon sľuboval.

Tak ako v Starom zákone, aj u Pavla išlo o život morálneho charakteru, nie iba o paralelu k fyzickému životu, ale dokonca až život vnesený do tohto života. Zákon bol považovaný za dar pre život. Ale snaha zachovávať zákon Pavla sklamala. Empirický život nielenže nebol obohatený ani posilnený zákonom, ale práve na tom základe bol zhoršený do takej miery, že ukázal najevidentnejšie klíčky smrti.

Prečo zákon, ktorý bol vytvorený pre život stal sa smrťou. Rozsah predpisov predĺžený až do neuveriteľnosti, ho priviedol k pochopeniu ich ťaživého charakteru. Súčasne s tým vznikla vo svedomí tmavá nepríjemnosť neautentického vzťahu k Bohu.

Človek uzavretý do seba, väzeň vlastnej spravodlivosti, ktorý považuje vlastný egoizmus ako určujúcu hodnotu vlastných rozhodnutí je oddelený od Boha. Takýto stav je bez života, ba dokonca je jeho negovaním.

V tomto stave nasleduje stretnutie so zmŕtvychvstalým, ktoré pre Pavla znamenalo rozhodný obrad.

V zmŕtvychvstalom Kristovi sa svätého Pavla dotkol typ života, ktorý mu bol vlastný a ktorý dokázal postupne pochopiť, keď osobne prešiel cestu objavu prvotnej Cirkvi.

„ *Kristus vzkriesený zmŕtvých už neumiera* “ (Rim6,9), jeho život prevyšuje nástrahy smrti. Život zmŕtvýchvstalého Krista je kresťanovi darovaný. Začína sa obradom krstu, ale chápe sa stále viac a stále lepšie postupne ako sa už kresťanský život rozvíja. Kresťan sa prijatím a potom zachovávaným krstom nachádza mimo hriechu. Účasťou na Kristovej smrti kresťan zomrel hriechu a práve táto smrť, ktorú on prijal za vlastnú mu umožní prekonať zárodky smrti jeho hriešnosti.

Toto je charakteristika života, ktorú Pavol rozvíja : kresťan musí žiť pre Boha, ako žije zmŕtvýchvstalý Kristus. Tak sa v konkrétnom Pavlovom živote bude rozvíjať život zmŕtvýchvstalého, prináleží mu všetkými svojimi skutkami a tak môže skutočne žiť pre Boha. Žiť pre Krista a pre Boha znamená žiť podľa zákona Ducha. Pavol oslobodený od Mojžišovho zákona vstupuje do zákona Ducha, ktorý sa stáva jeho novou pohýnajúcou silou. Duch účinkuje vnútri človeka, kým zákon prišiel zvonka a nevstupuje do vnútorného okruhu. Takto sa osvojenie Kristovho života uskutočňuje pod vplyvom Ducha.

Po zjavení Krista Pavlovi na ceste do Damasku sa Pavol identifikoval s kresťanmi. Tým zdôraznil projekciu života, ktorú tvorila Cirkev. Nová komunita Božieho ľudu sa mu javí ako mnohorakosť , ktorá bude absorbovaná do typickej funkčnej jednoty žijúceho tela. Vitalita ekleziálneho tela pochádza od Krista.

Pre to aby bol praktizovaný zákon Ducha pochopený a praktizovaný sa vyžaduje radikálne zapojenie všetkých síl.

Účasť na živote zmŕtvýchvstalého Krista je ospravedlivením, ktoré prináša život.

Keďže Kristus sa stal človekom , človek bude mať plnosť eschatologického života, čo je charakteristika zmŕtvýchvstania v tom istom stupni pravdy, v ktorom teraz participujeme na prechodnom Adamovom živote. Plnosť života, ktorú človek dosiahne, prekoná všetky prekážky najmä smrť. Vtedy sa naplno realizuje večný život, ktorý Duch dá vidieť už teraz. Život v jeho plnosti si vyžaduje spoločenstvo.

Pavol chce tento život ohlasovať a preto sa cíti ako ohlasovateľ života.

(Spracované podľa knihy Uga Vanniho *Opojený Duchom*)